

Ditt Sinun

ÖSTERBOTTEN | POHJANMAASI

Väliraportti - Mellanrapport

30.3.2017

LANDSKAPSREFORMEN I ÖSTERBOTTEN | MAAKUNTAUUDISTUS POHJANMAALLA

**Turvallisuus ja varautuminen
Säkerhet och beredskap**

Lyhyt kuvaus nykytilasta

Kortt beskrivning av nuläget

• Varautuminen

- Maakuntaliitolla ei suurta roolia varautumisen osalta.
- Pelastuslaitokset ja LSSAVI (osaltaan myös Vshp) hoitavat koordinoimista ja yhteensovittamista alueellaan esim. kunnat
- Toimialakohtainen varautumista ohjataan ministeriöstä ja resursoidaan toimialoittain/yksiköittäin.

Maakunnassa tulee uusi toimija alueellisessa varautumisessa – yhteensovittaja / kunnat, elinkeinoelämä...

• Turvallisuus

- Pelastuslaitokset ja kunnat tekevät turvallisuustyötä yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa (Sote, Poliisi, Häke)
- LSSAVI muodostaa kehikon kokonaisturvallisuudesta, joka jakautuu varautumiseen sekä yksilön hyvinvointiin ja toimintaympäristön turvallisuuteen.

• Beredskap

- Landskapsförbunden har inte en stor roll när det gäller beredskapen.
- Räddningsverken och RFVVI (delvis även Vsvd) sköter koordineringen och samordnandet på sitt område tex kommuner
- Branschspecifik beredskap styrs från ministeriet och resurser ges enligt sektor/enhet.

Landskapet ska bli en ny aktör i regionala beredskapen – yhteensovittaja / kommuner, näringsliv

• Säkerhet

- Räddningsverken och kommunerna gör säkerhetsarbete i samarbete med andra myndigheter (Social- och hälsovård, Polisen, Nödcentralen)
- RFVVI skapar stommen för den övergripande säkerheten som indelas i beredskap, individens välmående och säkerheten i verksamhetsmiljön.

Lyhyt kuvaus nykytilasta

Kort beskrivning av nuläget

• Räddningsväsendet

- Verksamheten styrs av Räddningslagen 379/2011 och Statsrådets förordning om räddningsväsendet 407/2011. Samarbetsavtal mellan Österbottens räddningsverk och regionens kommuner.
- **Samarbetsavtal med Vsvd om prehospitala akutsjukvården (+Sote/trygghetstelefonservice)**
- På kommande lag om ordnande av räddningsväsendet.
- Österbottens räddningsverk fungerar i 12 kommuner i landskapet Österbotten, varav **en överförs** till landskapet Södra Österbotten.
- **3 kommuner** från Mellersta Österbottens och Jakobstadsområdets räddningsverk
- Personal som övergår från Österbottens räddningsverk till landskapen är **187 årsverken (preliminär)**, varav **86 årsverken i prehospitala akutsjukvården**. Ställningen för den centraliserade stödpersonalen är ännu öppen. Från Mellersta Österbotten övergår 55 årsverken (preliminär), varav prehospitala akutsjukvårdens andel är 21+3 årsverken. En betydande mängd avtalspersonal övergår antingen via personliga avtal eller föreningsavtal. Ändringen berör cirka 1000 avtals- och frivilliga personer (RP 895 / KP 160).
- Utrymmena hyrs huvudsakligen av kommunerna. Några fastigheter är hyrda av privata och frivilliga brandkårer.
- Redskapen och lösöret överförs till landskapet.

• Pelastustoimi

- Toiminnan ohjauk Pelastuslain 379/2011 ja VN asetuksesta pelastustoimesta 407/2011. Pohjanmaan pelastuslaitoksen alueen kuntien välinen yhteistoimintasopimus
- **Yhteistoimintasopimukset Vshp:n kanssa ensihoidossa (+ Sote/turvapuhelinpalvelu)**
- Pelastustoimen järjestämislaki tulossa.
- Pohjanmaan pelastuslaitos toimii 12 kunnan Pohjanmaan maakunnassa, joista **yksi siirtyy** Etelä-Pohjanmaan maakunta.
- Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren pelastuslaitoksesta **3 kuntaa**
- Pohjanmaan pelastuslaitoksesta maakuntiin siirtyvää henkilöstöä on **187 htv (alustava)**, josta **86 htv:ta on ensihoidossa**. Keskitetyn tukihenkilöstön asema on auki. Keski-Pohjanmaalta siirtyy **55 htv (alustava)** , josta **ensihoidon osuus 21+3 htv**. Merkittävä määrä sopimus- ja vapaaehtoishenkilöstöä siirtyy, joko henkilökohtaisen sopimuksen/yhdistyssopimuksen kautta. Muutos koskee **noin 1000 sopimus- ja vapaaehtoista** henkilöä (RP 895 / KP 160).
- Toimitilat on pääsääntöisesti kuntien vuokraamia tiloja. Muutamia kiinteistöä on vuokrattu yksityisiltä ja vpk:lta.
- Kalusto ja irtaimisto siirtyy maakuntaan.

Keskeiset päätelmät, haasteet sekä kehitettävät asiat **Centrala slutsatser, utmaningar och saker som kan utvecklas**

• **Maakunnassa uusi toimija alueelliseen varautumiseen**

- Maakunnalla oman turvallisuuden ja varautumisen järjestäminen sekä yhteen sovittajan rooli ml valmiusharjoitukset
- Valmiussuunnittelu ja tilannekuvan hallinta
- Yhteensovittamisen asemointi ja riittävien resurssien saaminen
- Riskien hallinta / riskikuva > turvallisuuden eri osatekijöiden hallinta maakunta konsernissa

• **Jokaiseen maakuntaan (18) tulee oma pelastuslaitos**

- Ministeriön ohjausta vahvistetaan (Järjestämislaki)
- Vahva osaaminen pelastustehtävien varautumisen kokonaistyössä
- Liikelaitos pohjalta
- Pelastustoimen siirron valmistelussa oma alaryhmä koettu hyväksi ja tarpeelliseksi. Alatyöryhmä enemmän muutostyö tueksi.

• **Hyödynnetään ensihoidon ja pelastustoimen yhteistoimintaan**

• **Toimialakohtainen ohjaus (ministeriöt)**

- Soten osalta yhteistoiminta-alueen rooli varautumisessa huomioitava yhteensovittamisessa maakunnan alueella

• **AVI:n resurssit / tehtävät järjestellään uudelleen pelastustoimen osalta**

- Laillisuusvalvonta (valtios lupa- ja valvontavirasto), Pelastusopisto, Ministeriö

• **Ely tehtäväkenttää tarkentuu vielä**

- vaikuttaa varautumisen yhteensovittamiseen
- MIRG ottaa kokonaisvastuun maahanmuuton järjestelyistä

• **Kuntia ei pidä unohtaa varautumisen eikä muun yhteistyön osalta**

- Hyvinvointi ja turvallisuussuunnittelu, valmiussuunnittelu ja kunnan oma varautuminen, niiden tehtävien osalta, jotka jäävät kuntaan

• **Ny aktör för regionala beredskapen i landskapet**

- Landskapet har rollen för att ordna den egna säkerheten och beredskapen samt rollen som samordnare inklusive beredskapsövningar
- Beredskapsplanering och hantering av lägesbild
- Samordnande av placering och tillgången till tillräckliga resurser
- Riskhantering / riskbild > hantering av olika säkerhetsaktörer i landskapskoncernen

• **Varje landskap (18) får ett eget räddningsverk**

- Styrning av ministeriet blir starkare (till lagen om ordnande)
- Stark kunskap i räddningsuppdragens helhetsarbetet med beredskapen
- Affärsverk som grund
- I beredningen för att överföra räddningsväsendet har man konstaterat att en egen undergrupp skulle vara bra och nödvändig. Underarbetsgruppen mer som stöd för ändringsarbetet.

• **Utnyttja samarbetet mellan förstavården och räddningsväsendet**

• **Branschspecifik styrning (ministerierna)**

- Samarbetsområdets roll måste beaktas för sote i samordnandet på landskapets område

• **RFV:s resurser/uppgifter omorganiserar för räddningsväsendets del**

- Laglighetstillsynen till statens tillstånds- och tillsynsverk, Räddningsinstitutet, Ministeriet (om något ska specificeras)

• **NTM:s uppgiftsområde ska ännu preciseras**

- påverkar samordnandet av beredskapen
- MIRG tar helhetsansvaret för migrationsarrangemangen

• **Kommunerna får inte glömmas när det gäller beredskapen eller annat samarbete**

- Valfärd och säkerhetsplanering, beredskapsplanering och kommunens egen beredskap för de uppgifter som lämnar i kommunen

Hyvät käytännöt ja toimintaperiaatteet, joita suositellaan jatkettavaksi uudessa maakunnassa

- Maakunta ottaa aktiivisesti varautumisen yhteensovittamisessa kunnat mukaan
- Yksilö ja turvallinen ympäristö yhteistyö kuntien ja maakunnan kanssa tärkeä kokonaisuus
- Maakuntaan sijoittuvien toimijoiden muun yhteistyön syventäminen ml varautuminen
- Pelastuslaitosten yhteistyön mahdollistaminen uudessa maakunta-aluejaossa (esim. rajalla ei merkitystä valmiuden suunnitteluun)
- Pelastustoimi ja ensihoito yhteistyö
- Liikelaitosmalli
- Yhteistyö kuntien, asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa
 - Pelastuslainsäädännön velvoite
 - Turvallinen rakentaminen ja kaavoitus
 - Tilaratkaisut

Bra praxis och funktions principer som rekommenderas att fortsätta i det nya landskapet

- Landskapet är aktivt att ta med kommunerna i samordnandet av beredskapen
- Samarbetet mellan kommunerna och landskapet är en viktig helhet för individen och en trygg miljö
- Intensivare samarbete med andra aktörer som i landskapet inklusive beredskapen
- Möjliggörande av räddningsverkens samarbete i det nya landskapets områdesindelning (t.ex. gränsen har ingen betydelse för beredskapsplaneringen)
- Samarbetet mellan räddningsväsendet och prehospitala akutsjukvården fortsätter
- Affärsverksmodell
- Samarbete med kommuner, kunder och intressegrupper
 - Skyldigheten i räddningslagstiftningen
 - Tryggt byggande och planläggning
 - Utrymmeslösningar

Rajapinnat ja yhteistyö

- Viranomaisyhteistyö (alueellinen)
 - Hätäkeskus, Poliisi, Raja, PV, SoTe, Syke
- Varautuminen
 - Ministeriöt (kansallinen riskien arviointi / toimialakohtainen ohjaus)
 - Turvallisuuskomitea (YTS)
 - Kunnat (toimialat), huoltovarmuuskeskus (poolit), elinkeinoelämä, toimialakohtaiset järjestöt ja yhdistykset, kolmas sektori
- Koulutus ja harjoitukset
 - (AVI), SM, pelastusopisto, järjestöt, muut tahot
- Pelastustoimen ja ensihoidon yhteistyö siihen liittyvät Sote palvelut (turvapuhelin tms.) lähipalvelu. Tarkastellaan palvelua siten kuin se on lainsäädännön mukaan mahdollista asiakas huomioiden.
- Rakentamisen ohjaus (rakennusvalvonta yt) ja kaavoitus turvallisen ympäristön rakentamisessa
- Tilayhteistyö kuntien kanssa

Gränsvytor och samarbete

- Myndighetssamarbete (regionalt)
 - Nödcentralen, Polisen, Gränsbevakningen, Försvarsmakten, SoTe, Syke
- Beredskap
 - Ministerier (nationell riskbedömning/branschspecifik styrning)
 - Säkerhetskommitté (YTS)
 - Kommuner (branscher), försörjningsberedskapscentralen (poler), näringslivet, branschspecifika organisationer och föreningar, tredje sektorn
- Utbildning och övningar
 - (RFV), IM, Räddningsinstitutet, organisationer, övriga sektorer
- Räddningsväsendets och prehospitala akutsjukvårdens samarbete i anslutning till sote-tjänsterna (trygghetstelefon e.d.) närservice. Tjänsten granskas på det som är möjligt enligt lagstiftningen med beaktande av klienten.
- Styrning av byggande (byggnadstillsyn) och planläggning i byggandet av en trygg miljö
- Utrymmessamarbete med kommunerna

Kipupisteiden tunnistaminen

- Varautuminen
 - Poikkialueiden työn tekeminen ministeriötasolla – heijasteet toimialakohtaiseen ohjaukseen ja yhteensovitus tehtävään maakunnissa
 - Kriisin aikainen johtaminen ja organisoiminen jos suurin osa palveluista yhtiöitetään. Pelastuslaitoksen tulee pystyä hoitamaan uusi kenttä, jossa on paljon uusia toimijoita (yrittäjyyttä).
- Hallinnolliset rajat / pelastusalue
 - Pohjanmaan maakuntaan kuuluvien kuntien luonnollisesti yhteistoiminta suunnat esim. Kruunupyy - Kokkola
- Riskiperusteiden unohtaminen
- Toiminta-alueiden vaihtelevat käytännöt
 - Toimintakulttuuri
- Osaamishaasteet
- Arvokysymysten haasteet
 - Vakituiset - vapaaehtoiset
- Tukeutuminen historiaan (toimintamallit, kiinteistöt)
- Toimitilaongelmia
 - Luoto, Pietarsaaren VPK, Vetokannaksen Vpk

Identifiointi av smärtpunkter

- Beredskap
 - Att göra flersektoriellt arbete på ministernivå – reflexioner på branschspecifik styrning och samordnande i landskapen
 - Ledning under en kris och organisering, om största delen av tjänsterna bolagiseras. Räddningsverket måste klara av att sköta det nya fältet där det finns många nya aktörer (företagsamhet).
- Förvaltningsgränser/räddningsområde
 - Naturliga samarbetsriktlinjer för kommunerna som hör till landskapet t.ex. Kronoby - Karleby
- Grunderna för risker förstås
- Varierande praxis på verksamhetsområdena
 - Verksamhetskultur
- Utmaningar i kunnande
- Utmaningar med värdegrund
 - Ordinarie - frivilliga
- Stöd av historia (verksamhetsmodeller, fastigheter)
- Problem med verksamhetsutrymmen
 - Larsmo, Jakobstads FBK, Dragnäsback FBK

Ryhmä nostaa esille...

- Toiminnan siirtäminen mahdollisimman häiriöttömästi maakuntaan (turvallisuuden tunteen säilyttäminen)
- Resurssien riittävyys tehtävien hoitamiseen maakunnassa
- Teemaryhmä/alaryhmä jatkossakin väliaikaishallinnon tukena
- Muut organisaation turvallisuuteen liittyvien organisoinnin ja ohjauksen selvittäminen
- Pelastuslaitoksen ja ensihoidon yhteistoiminnan jatkuvuuden kannalta on tärkeää asettaa oma työryhmä selvittämään siirtoa ja yhteistoiminnan edellytysten ja siihen sisältyvien tehtävien osalta
- Pelastustoiminnan yhteistyö edellytysten mahdollistaminen maakuntien välillä (muukin yhteistyö tarpeen kartoittaa tarkoituksenmukaisimman tavan tehdä valmiuteen ja varautumiseen liittyvää työtä

Gruppen lyftar upp...

- Att överföra verksamheten så störningsfritt som möjligt till landskapet (bevarande av trygghetskänslan)
- Tillräckliga resurser för att sköta uppgifterna i landskapet
- Temagrupper/undergruppen även i fortsättningen som stöd för den intermistiska förvaltningen
- Övrig utredning i anslutning till organiserandet av organisationens säkerhet och styrning
- Med tanke på räddningsverkets och prehospitala akutsjukvårdens kontinuitet är det vara viktigt att tillsätta en egen arbetsgrupp för att utreda överföringen och förutsättningarna för samarbete för de uppgifter som det innehåller.
- Att möjliggöra förutsättningarna för samarbete mellan räddningsverksamheten och landskapen (nödvändigt att även kartlägga övrigt samarbete för att hitta det mest ändamålsenliga sättet att göra arbetet i anslutning till beredskapen)

Ryhmän työ etenee...

- Seurataan tilanteen kehittymistä (lainsäädännön valmistelu) ja siltä osin tarkistetaan raportin sisältöä
- Soten varautumisen toimialakohtaisen ohjauksen kehittämisen huomioon ottaminen maakunnan varautumisen yhteensovittamistehtävässä
- Ensihoidon yhteistyön järjestämiseen oma työryhmä
- Maakuntaan tulevien toimijoiden yhteistyön tarkentamista, kun linjaukset tehtävien siirroista maakuntiin tarkentuvat.
- Pelastustoimen alaryhmän työtä ohjataan selvittämään yksityiskohtaisemmin pelastustoimea siirtoa koskevia asioita / alustavaa hahmotelmaa 'roadmapista'
- Seurataan ja ollaan mukana pelastustoimen valtakunnallisessa kehittämistyössä (14 työryhmää)
- Muu organisaation turvallisuuteen liittyvien järjestelyiden nykytilan selvitystä jatketaan

Gruppens arbete fortsätter ...

- Vi följer upp hur situationen utvecklas (lagberedningen) och granskar innehållet i rapporten till dessa delar
- Beaktande av branschspecifik styrning för soteberedskapen i samordnandet av landskapets beredskap
- Samarbete för prehospitala akutsjukvården ska sätta egen arbetsgrupp
- Precisering av samarbetet med de kommande aktörerna i landskapet när linjedragningarna om överföringen till landskapen preciseras.
- Arbetet för räddningsväsendets undergrupp styrs att mer detaljerat utreda saker som berör överföringen av räddningsväsendet/preliminär skiss "roadmap"
- Räddningsverket följer upp och deltar i det riksomfattande utvecklingsarbetet av räddningsväsendet (14 arbetsgrupper)
- Utredningen av nuläget för övriga arrangemang gällande säkerheten i organisationen fortsätter